

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ОНЛАЙН
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ В
УМОВАХ ВІЙНИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБІП України

**V INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL ONLINE
CONFERENCE**

**TRENDS AND CHALLENGES OF MODERN AGRICULTURAL
SCIENCE: THEORY AND PRACTICE**

м. Київ, 2023

УДК 001:63(4/9)

Рекомендовано до друку збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної онлайн конференції: «Тенденції та виклики аграрної науки в умовах війни» Присвяченої 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України вченою радою агробіологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від 16 листопада 2023 року протокол № 11.

Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика. Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України матеріали V міжнародної науково-практичної онлайн конференції (м. Київ, 25-27 жовтня 2023 р.)/НУБіП України, 2023. 339 с.

ISBN 978-617-8351-50-2

У збірнику опубліковано матеріали доповідей учасників V міжнародної наукової інтернет-конференції «Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика», яка присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України. Висвітлено теоретичні і практичні питання сучасної аграрної науки, напрями їх вирішення та впровадження у виробництво.

Титульна сторінка: "Соняхи". Художник: Радо Явора.

© НУБіП України, 2023.

УДК 633.1:631.5:631:8

ФОРМУВАННЯ БІОМАСИ СУМІСНОГО ПОСІВУ ЯЧМЕНЮ ТА ГОРОХУ

Мазуренко Б.О., доктор філософії з агрономії

Черкас І.С., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Національний університет біоресурсів і природокористування України

Підвищення ефективності сільськогосподарських угідь за екологічних систем вирощування є важливим питанням в контексті продовольчої безпеки та безпечності продуктів харчування. Використання переваг різних сільськогосподарських культур та їх впливу на середовище дозволяє використовувати їх в сумісних посівах (intercropping). Сумісні посіви є ефективнішою системою виробництва за малого ресурсного забезпечення, оскільки правильно підібрані види можуть займати різні екологічні ніші, зменшуючи конкуренцію за факторами життя, особливо за світло. Найпоширенішим поєднанням культур для сумісного вирощування є бобові та злакові зернові культури. Злакові культури мають ефективну кореневу систему, що споживає елементи живлення з всього орного шару, а зернобобові здатні значну потребу в азоті покривати за рахунок симбіотичної азотфіксації, таким чином мало конкуруючи з злаковим компонентом.

В 2023 році закладався польовий дослід з вивчення особливостей формування продуктивності сумісних посівів ячменю та гороху порівняно з чистими посівами. Об'єктом дослідження була виробнича система з 3 варіантами: чистий посів ячменю, чистий посів гороху, сумісний посів (80 % гороху та 40 % ячменю за чисельністю від чистих посівів). Мінеральні добрива

та засоби захисту посівів не використовувалися. Перед сівбою насіння гороху обробляли інокулянтом.

Встановлено, що на 30 добу після появи сходів біомаса посівів залежала від чисельності рослин більше, ніж від виробничої системи, бо конкуренція за фактори життя ще не проявлялася. На 60 добу після появи сходів найбільша сира біомаса була у сумісних посівів – 1985-2354 г/м², що перевищувало продуктивність чистих посівів ячменю (1688-1885 г/м²) та гороху (1832-1954 г/м²). Під час збирання врожаю становлено, що сумарна урожайність зерна з сумісних посівів становила 5,2 т/га (0,89 т/га гороху + 4,31 т/га ячменю), тоді як продуктивність чистих посівів ячменю – 5,11 т/га, а гороху 2,85 т/га. Слід відмітити, що середній показник вмісту білка у зерні для гороху становив 24,0 % без різниці за виробничою системою та 10,0 % для ячменю.

Дослідження особливостей продукційного процесу сумісних посівів є актуальним в умовах дефіциту ресурсів, або їх високої вартості. Сумісні посіви також несуть ряд переваг перед одинарними посівами – вищу стабільність, високу пластичність, супресують бур'яни та даю екологічну продукцію без застосування засобів захисту.